

Tidig antiviral behandling på SÄBO

Säsongsvirusdagen 16 september 2025

Anders Krifors
Chefläkare
Överläkare, PhD
Infektionskliniken

Anna Hill
Sektionschef, MLA
Överläkare
Klinisk mikrobiologi

Nyheter

"Influensan spred sig som en löpeld"

▶ **Utbrott av influensa på boende i Västerås**

Sju dog i influensa på äldreboende

Sju personer har avlidit i influensa på ett äldreboende i Trollhättan, trots att de flesta var vaccinerade. Smittskyddsinstitutet ska granska effekten av årets vaccin.

Influensan slog till på boende

Fem dog av influensan på äldreboende

Fem äldre människor avled i en influensavåg som nyligen drabbade två äldreboende i Kils kommun i Värmland. Alla var vaccinerade, men något fullgott skydd mot influensa finns inte.

Utbrott på äldreboende var influensa – provsvaren klara

Våra sköraste äldre bor på SÄBO

- **>90 % av de som avlider i influensa är över 65 år**
60% är över 80 år
- **Vaccinet skyddar sämre i hög ålder**
Skyddseffekt endast 40–60 %
- **Hög risk för smittspridning**
Täta kontakter mellan boende och personal

Antiviral behandling med Tamiflu (oseltamivir)

Indikation för behandling i öppenvård Patienter med risk att utveckla svår influensa eller som har insjuknat i svår influensa bör erbjudas antiviral behandling så tidigt som möjligt i sjukdomsförloppet, oberoende av vaccinationsstatus.

Personer som bor på särskilda boenden för äldre har i allmänhet risk för svår influensa och utgör dessutom en smittrisk för personal och övriga boende, varför tidig diagnostik och behandling är av stor vikt.

Vid välgrundad misstanke om influensa under pågående säsong bör behandling påbörjas redan under väntan på provsvar, såvida inte svar på PCR-baserad diagnostik kan fås inom cirka en timme.

Antiviral behandling med Tamiflu (oseltamivir)

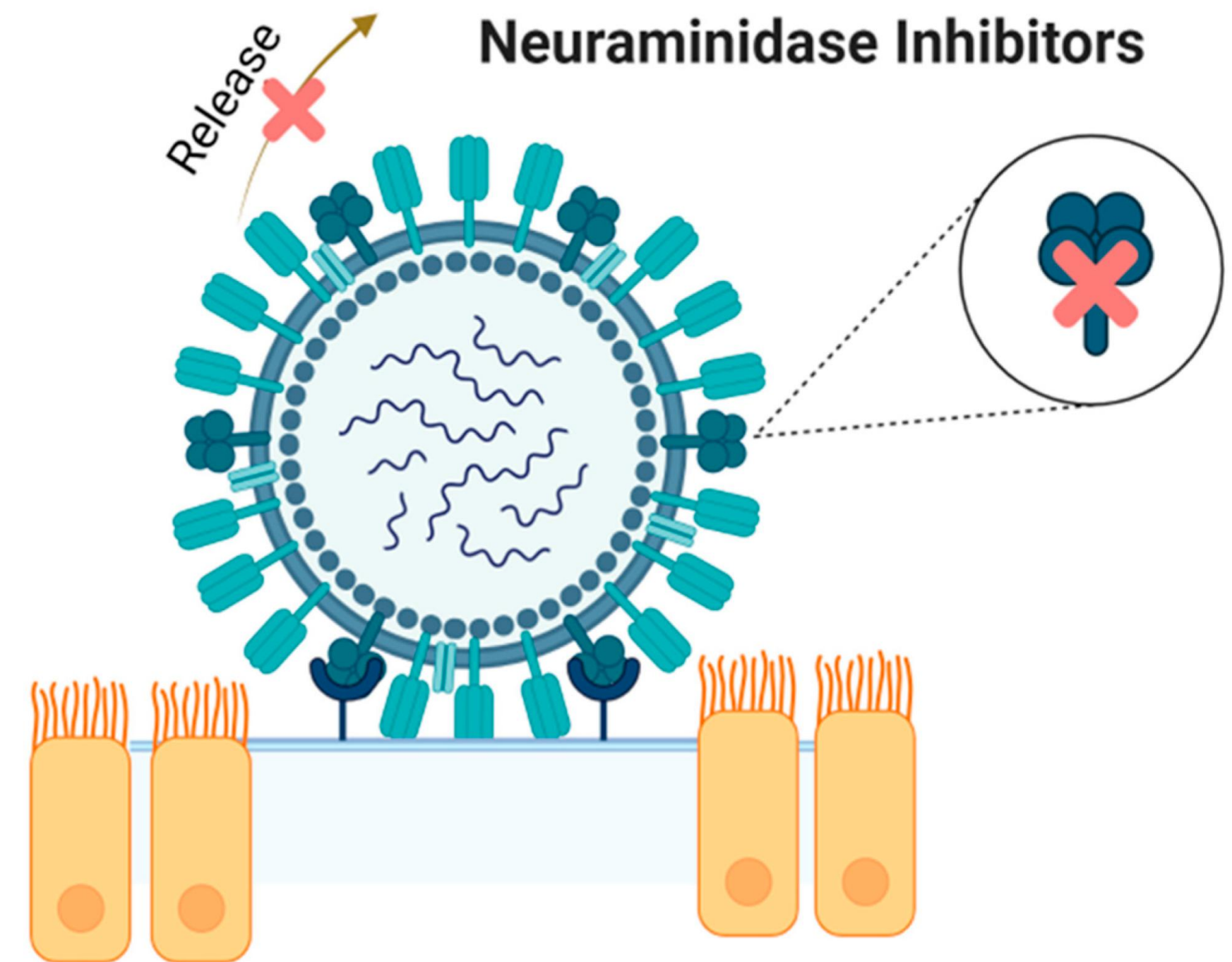
Läkemedelsverket, om SÄBO:

Rekommenderas redan vid klinisk misstanke om influensa under pågående säsong att behandling av symtomatiska personer och profylax till exponerade kontakter sätts in.

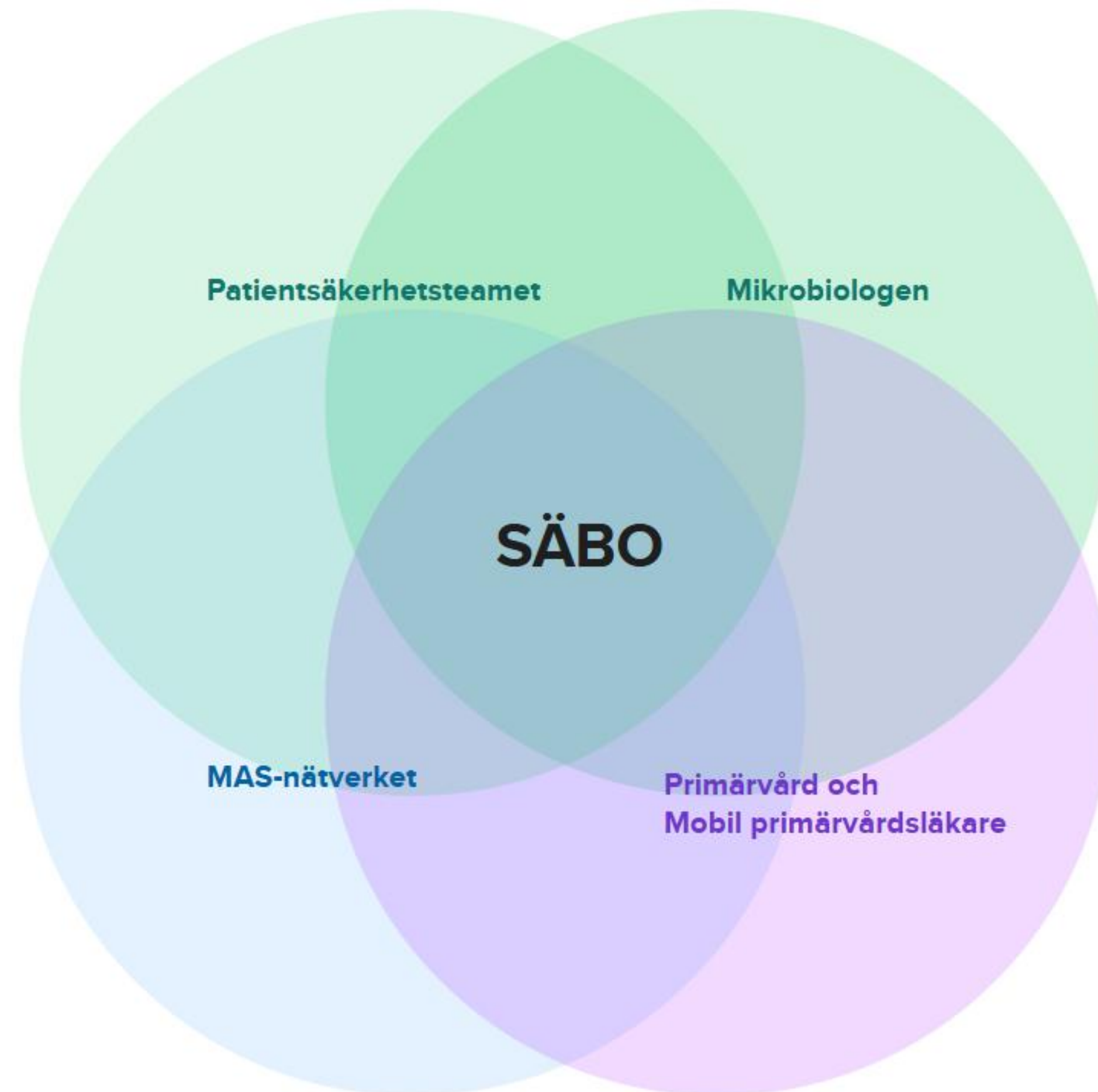

Tamiflu (oseltamivir)

- Hämmar enzymet **neuraminidas**
- Förhindrar virusets spridning till nya celler
- Viktigt med tidig behandling (<48h)
- Förkortar symtom med 1–2 dagar samt minskar risk för allvarliga komplikationer och sjukhusinläggning
- Profylax minskar risken att insjukna och bryter smittkedjor
- Billigt ~**200 kr**, få biverkningar

Flera aktörer i samverkan

Praktikaliteter

Vem bekostar provtagningen?

Provtagning för covid/influensa/RSV PCR görs kostnadsfri på SÄBO under perioden december–mars

Hur säkerställs snabbt provsvar?

Prover som anländer till lab före kl 15:30 analyseras och besvaras samma dag
Nya upphämtningsplatser för SÄBO-prover

Hur får patienten behandlingen?

Tamiflu lagerförs på samtliga SÄBO

Vem ordinerar behandling?

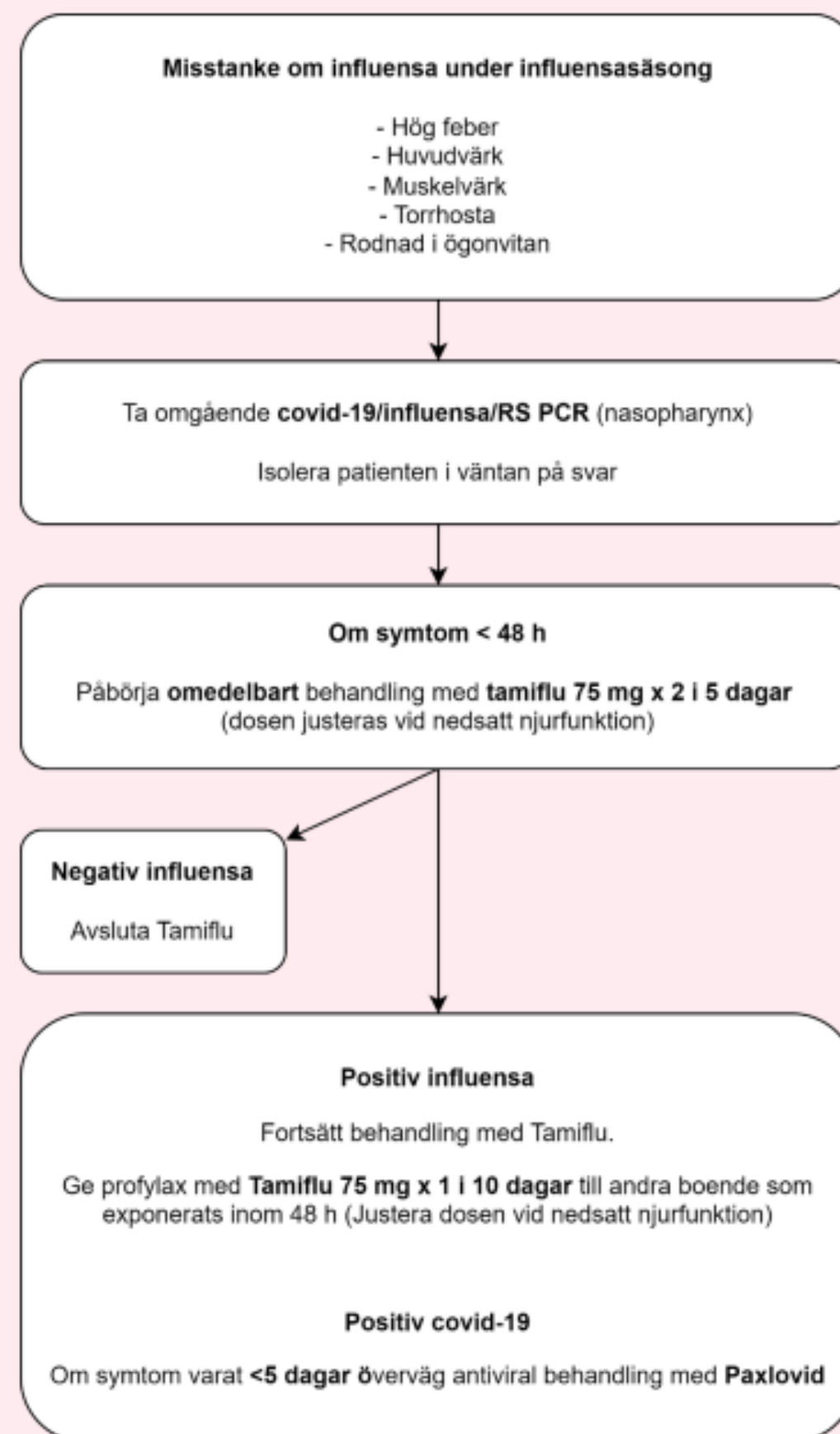
Dagtid ansvarig primärvårdsläkare, mobil primärvårdsläkare under kvällar/helger

Hur sprids information om rutinen?

Tydlig rutin i ledningssystemet samt enkel behandlingsalgoritm
Upprepad information ex MAS-nätverket, VC i primärvården, intranät och nyhetsbrev

Influensa på SÄBO

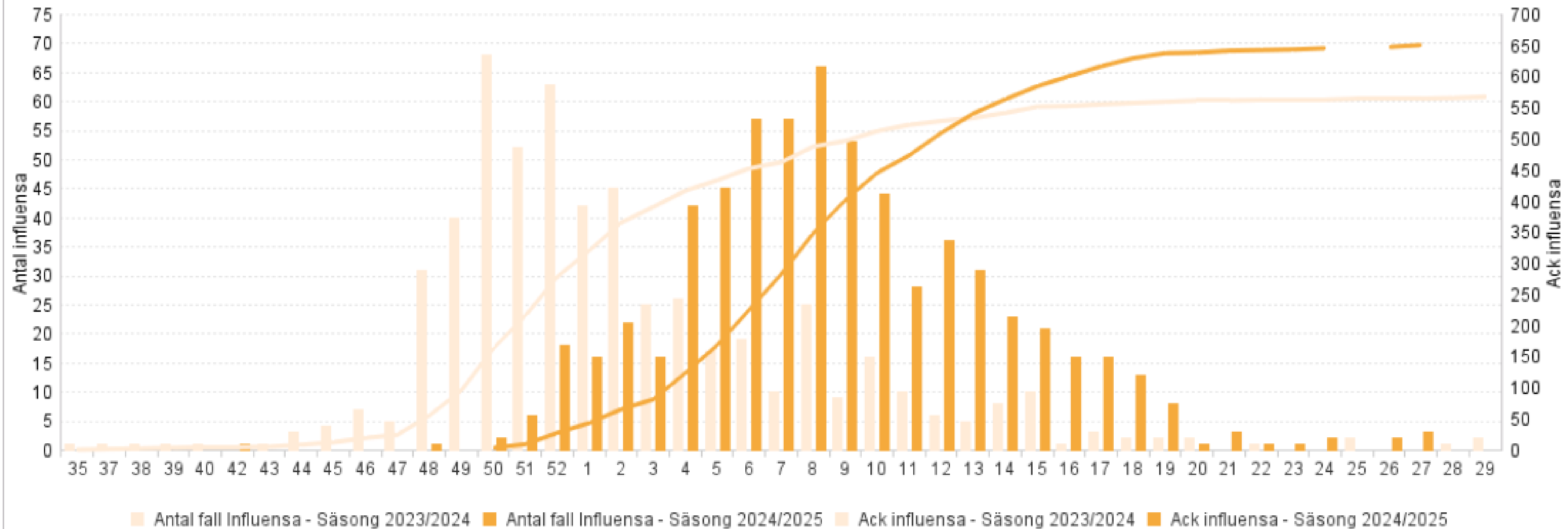
Antiviral behandling och profylax

Provtagning för influensa

- Alltid kombinationsprov influensa/SARS-CoV-2/RSV
- Rekommenderad provtagning innebär molekylär teknik, PCR
- Ett rutinspår, ett akutspår
- Utökad molekylär bemanning
- Förändrad svarsalgoritm - autovalidering

Antal influensa föregående och innevarande säsong

- Totalt antal prover under säsongen 24/25: 6881 st
- Varav i "rutinspåret": 3991 st (58 %)
- Varav akutmärkta: 2890 st (42 %)

Fr DUVA v 29

Prover från SÄBO

Säsong 24/25

Antal prover från primärvården på patienter ≥ 65 år: **378 st**

Säsong 23/24

Antal prover från primärvården på patienter ≥ 65 år: **833 st**

- Vi har inte data på hur många av dessa som tillhör SÄBO

Svarstider, primärvårdsprover 65+

- Tidigare säsonger uppfattning att det tar lång tid att få svar
- Efter förändringar inför säsong 24/25:
 - Andel prov som ankom till lab <8 h efter provtagning
68 % (23/24 56%)
 - Andel prov som besvaras efter ankomst lab
 - 85 % <3 h (23/24 53 %)**
 - 93 % <7 h (23/24 79 %)**
 - Andel prov som fått svar <8 h efter provtagning
63 % (räknat fr 241220) (23/24 33%)
- Extra provlådor under helgerna nyttjades inte – taxi?

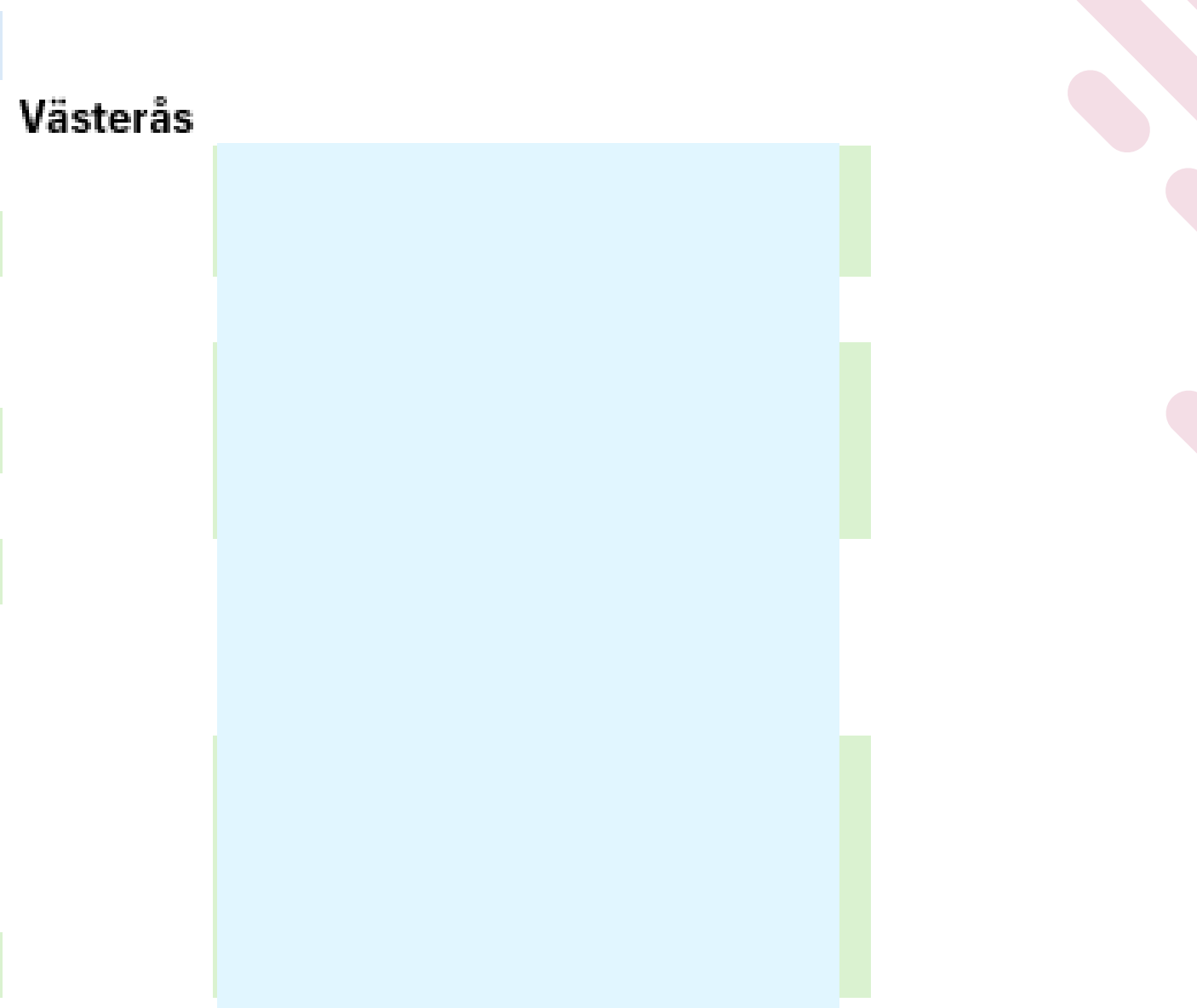
Antal provtagna/beställande enhet, patient ≥ 65 år	
Beställande enhet	n
	57
	46
	43
	36
	31
	20
	20
	19
	15
	13
	12
	10
	9
	9
	9
	7
	6
	5
	3
	2
	2
	2
	1
	1
Totalt	378

Antal positiva provsvar SÄBO-gruppen

Influensa A 54 st
 Influensa B 4 st
 SARS-CoV-2 66 st
 RS-virus 40 st

43 % av provtagna erhö ll agens
 15 % av provtagna hade influensa

>5 provtagna 65+ på enheten (gröna)	
Arboga	
Fagersta	
Hallstah	
Kungsör	
Kolsva	
Köping	
Norberg	
Sala	
Skinnsk	
Surahan	

Tog man provet?
 Tamiflu?

Sammanfattning

Möjligheter

- Omfattande och multisjuk målgrupp
- För enskild patient, möjlig förkortad sjukdomstid och minskad risk för komplikationer
- För vården, minskat behov av vårdplatser
- Förhållandevis liten kostnad för provtagning och "onödig" behandling
- Säkert preparat, liten patientsäkerhetsrisk sett till påbörjad Tamiflubehandling innan provsvar

Sammanfattning

Fortsättning?

- Behandlingsrekommendationen finns
- Utvidgad information i rätt forum
- "Influensaalert"
- Tamiflustatistik
- Bättre kontroll över tillämpning?

Tack för att ni lyssnade!

Anna Hill

anna.hill@regionvastmanland.se

021-17 40 02